

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 23.12.2002
KOM(2002) 750 slutlig

2002/0301 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i dekorativa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. INLEDNING

Sjätte miljöhandlingsprogrammet

I sjätte miljöhandlingsprogrammet¹ konstateras att det fortfarande krävs stora insatser för att minska utsläppen så att alla medborgare i gemenskapen kan garanteras ren luft. Luftkvaliteten är således ett av de områden för vilka det enligt sjätte miljöhandlingsprogrammet bör antas en temainriktad strategi. Denna strategi kommer att utvecklas inom ramen för programmet CAFE (Clean Air For Europe), som kommissionen lanserade 2001².

De viktigaste målen är att fastställa brister i den nuvarande politiken och att prioritera vilka åtgärder som skall vidtas, framför allt när det gäller partiklar och troposfäriskt ozon ("fotokemisk smog"), med hänsyn till riskerna för utsatta grupper. Inom programmet CAFE kommer man att se över och om nödvändigt uppdatera gällande luftkvalitetsnormer och nationella utsläppstak, samt utveckla bättre system för insamling av information, modellarbete och prognoser. Syftet är att se till att luften är av sådan kvalitet att den inte ger upphov till oacceptabla effekter på eller risker för människors hälsa och miljön.

Detta förslag överensstämmer med CAFE. Av de skäl som nämnts står det klart att eftersom flyktiga organiska föreningar bidrar till att det bildas troposfäriskt ozon, måste utsläppen av dessa ämnen minska ytterligare för att de aktuella miljömålen skall kunna uppnås, vilket även kommer att bidra till att miljön förbättras ytterligare på lång sikt. Detta har också konstaterats av rådet som, då den gemensamma ståndpunkten angående direktivet om nationella utsläppstak antogs,³ uppmanade kommissionen att lägga fram förslag till lagstiftning för att bidra till att fullgöra aktuella och framtida åtaganden om att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar.

Bakgrund

Vetenskaplig bas

Flyktiga organiska föreningar (VOC) släpps ut till luften från processer där de används eller framställs. I transportsektorn orsakas utsläpp av avdunstning från kolvätebaserade bränslen och avgaser från fordon. Även användningen av produkter som innehåller lösningsmedel orsakar utsläpp. Dessa utsläpp genomgår kemiska reaktioner i atmosfären, vilket får ett antal indirekta effekter, framför allt att det skapas fotokemiska oxidanter såsom troposfäriskt ozon. Höga koncentrationer av ozon i luften kan inverka negativt på människors hälsa och skada skogar, växtlighet och grödor, så att avkastningen minskar. Ozon är också en kraftfull växthusgas. Flyktiga organiska föreningar ger upphov till ozonbildning i episoder på lokal

¹ EGT L 242, 10.9.2002, s. 1.

² KOM(2001)245, 4.5.2001.

³ Det krävs stora minskningar av VOC-utsläppen för att de delmål avseende miljön som fastställs i artikel 5 i direktivet om nationella utsläppstak för vissa föroreningar skall kunna uppnås senast 2010. Rådet (miljö) har därför uppmanat kommissionen att lägga fram gemenskapsbestämmelser om produkter för att minska VOC-utsläppen. Dessa bestämmelser måste träda i kraft senast 2004 för att denna minskning skall kunna beaktas vid bedömningen av direktivet om nationella utsläppstak (rådets uttalande i bilaga 4 till protokollet från rådets 2278:e möte (miljö) i Luxemburg den 22 juni 2000).

och regional nivå, vilket inbegriper ozonbildande ämnen och fotokemiska oxidanter som sprids över långa sträckor.

Föroreningar genom troposfäriskt ozon i Europeiska gemenskapen

Föroreningar genom troposfäriskt ozon är ett allmänt och kroniskt problem i gemenskapen. Den information som medlemsstaterna överlämnat till kommissionen i enlighet med direktiv 92/72/EEG⁴, visar att tröskelnivån för skydd av människors hälsa ($110 \mu\text{g m}^{-3}$, uttryckt som ett medelvärde under åtta timmar) under sommarmånaderna överskrids i alla medlemsstater och att mer än 40 miljoner människor i stadsmiljöer beräknas vara exponerade för potentiellt skadliga koncentrationer av denna aggressiva förorening. Övervakningsdata visar att tröskelvärdet för skydd av växtlighet ($65 \mu\text{g m}^{-3}$ uttryckt som ett medelvärde under 24 timmar) överskrids i alla medlemsstater. I direktiv 2002/3/EG⁵, som medlemsstaterna måste införliva senast i september 2003, fastställs mer ambitiösa tröskel- och målvärden.

På grund av ozonföroreningar kan känsliga grupper av befolkningen drabbas av symptom som ögonirritationer, halsont eller andningsproblem. När det gäller miljön påverkar ozonföroreningarna fotosyntesen genom att orsaka skador på och missfärgning av löv, vilket får negativa effekter på vissa gröders avkastning.

Efter ramdirektivet om förvaltning och bedömning av luftkvalitet har det nyligen antagits ett nytt direktiv som innehåller luftkvalitetsmål och målvärden för ozon⁶. Medlemsstaterna skall upprätta planer för förvaltning av luftkvaliteten, där det anges vilka åtgärder de kommer att vidta för att uppnå dessa målvärden och mål. Medlemsstaterna kommer att ha nytta av gällande gemenskapslagstiftning för att minska utsläppen av flyktiga organiska föroreningar, men det behövs utan tvivel ytterligare åtgärder på gemenskapsnivå.

Gemenskapslagstiftning för att minska VOC-utsläppen

I gemenskapen finns det redan omfattande lagstiftning för att minska utsläppen av flyktiga organiska föroreningar till luften. I direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar⁷ behandlas minskningar av utsläpp till olika miljöer från ett stort antal industriella sektorer. Direktiv 1999/13/EG⁸ om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar, avser särskilt utsläpp av flyktiga organiska föroreningar från industriella sektorer som är stora användare av lösningsmedel. I direktivet fastställs gränsvärden för både punktutsläpp och flyktiga utsläpp. Direktivet främjar också miljövänligare produktionsprocesser genom att det föreslås planer för att minska utsläppen av lösningsmedel, som ett alternativ till den konventionella användningen av reningsutrustning.

Inom transportsektorn har det första fordons- och oljeprogrammet lett till strängare bestämmelser om utsläpp från fordon (direktiv 98/69/EG)⁹ liksom därmed förbundna

⁴ EGT L 297, 13.10.1992, s. 1.

⁵ EGT L 67, 9.3.2002, s. 14.

⁶ EGT L 67, 9.3.2002, s. 14.

⁷ EGT L 257, 10.10.1996, s. 26.

⁸ EGT L 85, 29.3.1999, s. 1.

⁹ Direktiv 98/69/EG (EGT L 350, 28.12.1998, s. 1) om åtgärder mot luftförorening genom avgaser från motorfordon.

nödvändiga förbättringar av bränslekvaliteten¹⁰ för att garantera effektiviteten hos mer avancerad avgasreningsutrustning. Även direktiv 94/63/EG¹¹ syftar till en minskning av VOC-utsläppen från transportsektorn genom att det ställs krav på gasåtervinning i flera led i bensindistributionskedjan.

Tabell 1 visar hur stor andel av utsläppen i EU som 2010 beräknas komma från olika typer av källor. Gällande gemenskapslagstiftning har bidragit till att man väntar att alla VOC-utsläpp från mänsklig verksamhet 2010 kommer att ha minskat med ungefär 50 % sedan basåret 1990.

Direktivet om nationella utsläppstak

Eftersom det troposfäriska ozonet har en gränsöverskridande dimension, har kommissionen lagt fram ett direktiv om nationella utsläppstak, enligt vilket det i varje medlemsstat från och med 2010 skall finnas tak för nationella utsläpp av svaveldioxid, kväveoxider, flyktiga organiska föreningar och ammoniak. I den analys som låg till grund för detta förslag togs hänsyn till den geografiska fördelningen av utsläppskällor i hela gemenskapen, den långväga spridningen, kostnadseffektiviteten av utsläppsminskningar för olika föroreningar i respektive medlemsstat och behovet av att samtidigt uppnå miljömål både för försurning och troposfäriskt ozon (eftersom kväveoxid bidrar både till bildandet av troposfäriskt ozon och försurningen).

VOC-utsläppen i gemenskapen väntas minska från 14,1 miljoner ton 1990 till 7,1 miljoner ton 2010, men kommissionens analys¹² visar att det är nödvändigt att minska VOC-utsläppen till 5,5 miljoner ton 2010 för att man skall kunna uppnå delmålen avseende miljön för denna förorening. Enligt de aktuella undersökningarna (se fotnot 12) måste utsläppen minska ytterligare på lång sikt för att man skall kunna garantera folkhälsan och växtligheten ett fullständigt skydd.

Efter långa och besvärliga förhandlingar i rådet och Europaparlamentet, kunde medlemsstaterna acceptera nationella utsläppstak för 2010, som på gemenskapsnivå motsvarar ett utsläppstak på 6,5 miljoner ton¹³. Medlemsstaterna framhöll att det är svårt att minska VOC-utsläppen och uppmanade kommissionen att lägga fram ytterligare förslag på detta område, framför allt gällande produkters VOC-halt. (se tabell 2).

2. PRODUKTER SOM INNEHÅLLER VOC

Utsläpp från produkter som används inom industrin och som innehåller flyktiga organiska föreningar omfattas delvis av gemenskapslagstiftningen. Direktiv 1999/13/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar gäller ett antal sektorer där lösningsmedel används. Utsläpp från användning av produkter för fordonsreparationslackering innehållande flyktiga organiska föreningar omfattas också av detta direktiv. Eftersom direktiv 1999/13/EG grundas på ett tillståndssystem för att minska

¹⁰ Direktiv 98/70/EG (EGT L 350, 28.12.1998, s. 58) om kvaliteten på bensin och dieselbränslen. Ändrat genom kommissionens direktiv 2000/71/EG (EGT L 287, 28.11.2000, s. 46) för att anpassa mätmetoderna.

¹¹ EGT L 365, 31.12.1994, s. 24.

¹² Cost-effective control of acidification and ground-level ozone (rapport 1–8, IASA).

¹³ Direktiv 2001/81/EG om nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar, EGT L 309, 27.11.1999, s. 22.

utsläpp från anläggningar fanns dock praktiska begränsningar för genomförande och kontroll av efterlevnad beroende på det antal anläggningar som omfattas tillståndsförfarandet och deras storlek. Det fastställdes därför förbrukningsgränser under vilka direktivet inte skulle tillämpas för att undvika orimligt stora administrativa bördor och minskande miljöfördelar. Kommissionen uppmanades därför att undersöka tillvägagångssätt som grundas på produkter, framför allt som alternativ för sektorn för fordonsreparationslackering¹⁴.

På grundval av ett antal undersökningar^{15,16,17} har kommissionen konstaterat att flyktiga organiska föreningar i stor utsträckning används i nedanstående sektorer, liksom i vissa sektorer som i dagsläget helt eller delvis faller utanför gemenskapens lagstiftning om en minskning av VOC-utsläppen:

- Färgindustrin, där det beräknas att 1,5 miljoner ton lösningsmedel används varje år. Ungefär 50 % av dessa produkter är ”dekorativa färger” som säljs i detaljhandeln till privatpersoner eller yrkesmålare. Utsläpp från användningen av dessa produkter regleras inte av rådets direktiv 1999/13/EG.
- Tryckeriindustrin, där den årliga användningen av lösningsmedel beräknas uppgå till 125 kiloton. Den största delen används i anläggningar som omfattas av rådets direktiv 1999/13/EG.
- Kosmetika, toalettartiklar och parfym. Det beräknas att 200 kiloton lösningsmedel används årligen. Utsläppen från användningen av dessa produkter regleras inte av rådets direktiv 1999/13/EG.
- Rengörings- och polermedel: Vilka produkter som används varierar kraftigt, men vissa kan innehålla stora mängder flyktiga organiska föreningar. Enligt beräkningar används 300 kiloton lösningsmedel per år.
- Produkter som används för fordonsreparationslackering. Den årliga användningen beräknas uppgå till 45 kiloton.

Av ovanstående framgår att färg och liknande produkter som säljs i detaljhandeln utgör en viktig källa till VOC-utsläpp. Vattenburna färgprodukter har dock även utan lagstiftning ökat kraftigt på bekostnad av lösningsmedelsburna produkter.

¹⁴ ”Rådet uppmanar kommissionen att så snart som möjligt, som en första tänkbar lösning, lägga fram sitt förslag till bestämmelser för kontroll av sektor 6 i bilagan II A till detta direktiv genom ett produktbaserat tillvägagångssätt och sedan överväga anpassning eller strykning av denna sektor från detta direktivs tillämpningsområde.” - Addendum till protokollet från rådets 2165:e möte (miljö) i Bryssel den 11 mars 1999.

¹⁵ Study on the potential for reducing emissions of volatile organic compounds (VOC) due to the use of decorative paints and varnishes for professional and non-professional use (Chemiewinkel, Enterprise Ireland och Wetenschappelijk instituut voor milieu-management, juni 2000).

¹⁶ Reducing VOC emissions from the vehicle-refinishing sector (Entec UK Limited och Paint Research Association, augusti 2000).

¹⁷ Undersökning för att fastställa minskningen av VOC-utsläppen till följd av begränsningar för VOC-halten i produkter (Bipro, AFC consult och DFIU-IFARE, februari 2002).

Två av kommissionens undersökningar koncentrerades framför allt på dekorativa färger¹⁸ och produkter för fordonsreparationslackering¹⁹. I båda undersökningarna drogs slutsatsen att det, mot bakgrund av de trender som redan kan konstateras i dessa sektorer i riktning mot produkter med en lägre halt av lösningsmedel, skulle vara tekniskt och ekonomiskt möjligt att inom rimliga tidsramar ytterligare minska VOC-halten utan att äventyra produktkvaliteten. Dessa undersökningar visar att VOC-utsläppen skulle kunna minska med ungefär 280 kiloton till 2010 (se tabell 3 - fas II) om halten av lösningsmedel i dekorativa färger och lacker minskas, och att en lägre halt av lösningsmedel i produkter för fordonslackering skulle kunna ge en minskning av VOC-utsläppen på ungefär 15 kiloton. I dessa undersökningar har det framhållits att det råder viss osäkerhet om den tekniska genomförbarheten och den ekonomiska livskraften vad gäller stora förbättringar i vissa produktkategorier. Det har tagits hänsyn till detta faktum då man fastställt de gränsvärden för VOC-halten som anges i detta förslag.

I dagsläget finns det mindre möjligheter att minska halten av lösningsmedel i andra produktgrupper. I vissa produktgrupper används flyktiga organiska föreningar som drivgas för att ersätta ämnen som lett till en uttunning av det stratosfäriska ozonskiktet. Kommissionen har således beslutat att man behöver undersöka frågan ytterligare innan man föreslår några åtgärder för dessa produktgrupper, för att se till att det råder överensstämmelse mellan alla åtgärder som vidtas för att uppnå dessa miljöpolitiska mål.

Fordonsreparationslackering

I direktiv 1999/13/EG fastställs utsläppsgränsvärden för anläggningar i sektorn för fordonsreparationslackering vars förbrukning av lösningsmedel överskrider 0,5 ton per år. Genom det produktbaserade tillvägagångssätt som föreslås kommer utsläppen från sektorn som helhet att minska samtidigt som bestämmelserna i direktiv 1999/13/EG medger undantag för anläggningar som använder mindre än 0,5 ton lösningsmedel per år. Det skulle dock vara onödigt att fastställa en högsta VOC-halt för produkter som används i denna sektor och även ha gränsvärden för utsläpp från själva anläggningarna. Det föreslås därför att de berörda bestämmelserna i direktiv 1999/13/EG upphävs.

3. BESKRIVNING AV LAGSTIFTNINGEN I MEDLEMSSTATERNA

Österrike

Det finns lagstadgade gränser för VOC-halten i dekorativ färg, fernissa och lack som används på trägolv. Det har införts ett förbud mot försäljningen av vissa konsumentprodukter liksom mot användningen av andra produkter avsedda för professionellt bruk.

Danmark

Det har redan införts arbetarskyddslagstiftning på grundval av märkningssystemet "MAL-code", vilket innebär att försäljningen av vissa produkter är förbjuden. Det håller på att utarbetas lagstiftning om VOC-halten i färg som säljs till konsumenter.

¹⁸ Study on the potential for reducing emissions of volatile organic compounds (VOC) due to the use of decorative paints and varnishes for professional and non-professional use (Chemiewinkel, Enterprise Ireland och Wetenschappelijk instituut voor milieu-management, juni 2000).

¹⁹ Reducing VOC emissions from the vehicle-refinishing sector (Entec UK Limited och Paint Research Association, augusti 2000).

Nederländerna

Av arbetarskyddsskäl får yrkesmålare sedan den 1 januari 2000 inte använda färg med hög VOC-halt inomhus.

Sverige

I Sverige finns det sedan 1987 restriktioner som liknar de bestämmelser som införts i Nederländerna.

Frankrike

I Frankrike har miljömärket "NF Environnement" införts för färger och lacker.

Tyskland

Det övervägs lagstiftning om VOC-halten i färg. Det finns ett nationellt miljömärke för färger ("Blaue Engel").

Spanien

Sedan 1994 finns det ett spanskt miljömärke för färger och lacker ("AENOR medio ambiente").

I **Grekland, Italien, Luxemburg, Portugal, Irland, Finland** och **Belgien** finns det inte någon särskild lagstiftning för att av miljöskäl begränsa VOC-halten i produkter. **Belgien** har dock nyligen meddelat kommissionen att man har för avsikt att införa lagstiftning på detta område.

Skäl för gemenskapsåtgärder

Ekologiska kriterier, bland annat avseende VOC-halten, för miljömärkning av färger och lacker har redan fastställts i ett kommissionsbeslut²⁰. Gemenskapens miljömärke tilldelas på grundval av en livscykelanalys som omfattar tillverkning, begränsning av ämnen som är skadliga för miljö eller hälsa, minskade luftföroreningar, minskad potential att ge upphov till farligt avfall, samt hälso- och miljömärkning för att informera konsumenter. Miljömärkeskriteriet för VOC-halten är mer ambitiöst än de tvingande värden som fastställs här, men det är frivilligt att uppfylla detta kriterium.

Såsom beskrivits ovan kan VOC-utsläpp bidra till att det bildas troposfäriskt ozon både i de medlemsstater där de släpps ut och på andra platser, eftersom utsläppen kan spridas över gränser och långa sträckor. Även om medlemsstaterna kan vidta vissa åtgärder nationellt för att minska VOC-utsläppen och förebygga bildandet av troposfäriskt ozon, kan inte någon medlemsstat helt kontrollera i vilken utsträckning den exponeras för denna förorening. Produktbaserad lagstiftning på gemenskapsnivå erbjuder dessutom de bästa garantierna för att uppnå det föreslagna miljömålet på ett kostnadseffektivt sätt samtidigt som den inre marknaden kan upprätthållas.

²⁰ C(1998) 4257, EGT L 5, 9.1.1999, s. 77.

Det gränsöverskridande problemet och nödvändigheten av att vidta samordnade åtgärder behandlas i det nyligen antagna Göteborgsprotokollet till Genèvekonventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar, till vilket medlemsstaterna och gemenskapen är parter²¹. Kommissionen anser således att det är motiverat med åtgärder på gemenskapsnivå både för att säkerställa samordning inom gemenskapen och för att gemenskapen skall kunna bidra till att bekämpa denna förorening i det större geografiska område som utgörs av länder som ingår i FN:s ekonomiska kommission för Europa, bland annat många kandidatländer.

Val av rättsligt instrument

Det finns starka skäl för gemenskapsåtgärder på detta område, men flera alternativ övervägdes innan man kom fram till vilken typ av instrument som skulle vara effektivast.

Även om frivilliga åtaganden från parter inom branschen redan lett till en övergång till produkter med lägre VOC-halt ansågs detta tillvägagångssätt inte räcka till för att garantera att målen uppnås, på grund av det stora antalet tillverkare i sektorn och vissa svårigheter att övervaka och kontrollera efterlevnaden. Att införa en gemenskapsförordning, vilket skulle garantera ett mer homogent genomförande i de olika medlemsstaterna, ansågs inte heller praktiskt möjligt, på grund av de befintliga strukturerna och bestämmelserna i medlemsstaterna.

Eftersom priset på lösningsmedel i färgprodukter bara utgör en liten andel av det totala priset, skulle skatteincitament ha begränsade effekter. Det finns många faktorer vid sidan av priset (t.ex. produktkvalitet) som också är viktiga för konsumenterna.

Ett direktiv som antas av Europaparlamentet och rådet skulle således utgöra en lämplig avvägning mellan å ena sidan ett harmoniserat och konsekvent tillvägagångssätt i hela gemenskapen och å andra sidan kravet på att medlemsstaterna skall ha viss handlingsfrihet att besluta om detaljer som krävs för att garantera att bestämmelserna genomförs och även ha möjlighet att i vissa fall bygga vidare på åtgärder som redan vidtagits.

4. VAL OCH MOTIVERING AV RÄTTSLIG GRUND

Eftersom det föreslagna direktivet framför allt syftar till att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar genom en tillnärmning av de tekniska specifikationerna, har artikel 95 valts som rättslig grund för det föreslagna direktivet med hänsyn till den inre marknaden. Bestämmelserna i förslaget är avsedda att tillnärma medlemsstaternas lagstiftning. Även om direktivet innehåller värden för den maximala VOC-halten i vissa produkter, får medlemsstaterna bibehålla eller införa strängare gränsvärden om de kan motivera detta i enlighet med artikel 95.4 och 95.5 i fördraget.

5. DET FÖRESLAGNA DIREKTIVETS KOSTNADER OCH INTÄKTER

I kommissionens förslag till direktiv om nationella utsläppstak²² har man redan motiverat en minskning av utsläppen av flyktiga organiska föreningar ur ekonomisk synvinkel. Den

²¹ Protokoll angående minskning av förorening, övergödning och marknära ozon som antogs i Göteborg den 30 november 1999 av det verkställande organet för konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar.

²² KOM (1999) 125 slutlig.

ekonomiska analys som gjordes inför det förslaget²³ visade att intäkterna av att minska dessa utsläpp till 5,5 miljoner ton 2010 var större än kostnaderna, även om man inte räknade med skador på ekosystem. Medlemsstaterna har bara åtagit sig att minska sina utsläpp till 6,5 miljoner ton 2010, men även med detta bortfall på 1 miljon ton är minskningen motiverad enligt kostnads-/intäktsanalysen.

För att kunna bedöma de tekniska förutsättningarna att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar från dekorativa färger och produkter för fordonsreparationslackering, har kommissionen genomfört två undersökningar (se fotnoterna 13 och 14). Dessa undersökningar visar att kostnaderna för att minska utsläppen genom sådana åtgärder som föreslås här inte överskrider kostnaderna för åtgärderna för att minska VOC-utsläppen i alla medlemsstater inom ramen för direktivet om nationella utsläppstak.

På grundval av dessa undersökningar gjordes en kostnads-/intäktsanalys²⁴ av det föreslagna direktivet. Förslaget väntas leda till en total årlig minskning av VOC-utsläppen på 280 kiloton 2010, till en kostnad av mellan 108 och 157 miljoner euro per år 2010. Den genomsnittliga kostnaden för att minska VOC-halten i färg beräknas uppgå till mellan 387 och 563 euro per ton minskade utsläpp. Kostnadsintervallet beror på osäkerheterna vad gäller extra kostnader för utomhusfärg²⁵. Kostnaderna per ton för att minska VOC-utsläppen (mellan 387 och 563 euro) är lägre än de genomsnittliga kostnaderna för de kostnadseffektiva alternativen för att uppnå målen i direktivet om nationella utsläppstak (687 euro per ton minskade utsläpp av flyktiga organiska föreningar).

Det har beräknats att en minskning av VOC-utsläppen på 280 kiloton skulle ge hälsorelaterade vinster på totalt 582 miljoner euro varje år. Det bör noteras av vissa fördelar inte kunde räknas i pengar²⁶. I tabell 4 sammanfattas medlemsstaternas kostnader och intäkter.

Det föreslagna direktivets intäkter beräknades vara fyra till fem gånger högre än kostnaderna, och intäkterna beräknades överskrida kostnaderna i samtliga medlemsstater. Sammanfattningsvis skulle direktivet ge betydande vinster, även om kostnaderna underskattats och intäkterna överskattats något.

På grund av bristen på data var det inte möjligt att låta kostnads-/intäktsanalysen omfatta kandidatländerna. Potentialen att minska VOC-halten i färg skiljer sig dock sannolikt inte mycket från denna potential i medlemsstaterna. Om det råder någon skillnad är det troligt att kostnaderna skulle vara lägre än i medlemsstaterna. I alla händelser är problemet med ozonbildning av samma omfattning. Kvoten mellan intäkter och kostnader för att vidta de åtgärder som föreslås i detta direktiv är därför troligtvis minst lika stor i kandidatländerna.

²³ I "Economic evaluation of air quality targets for tropospheric ozone" som genomförts av IIASA, AEA, DNMI och RIVM, visar slutsatserna att beräkningarna av de totala intäkterna förmodligen kommer att överskrida kostnader i alla scenarier som studerats.

²⁴ För närmare information se "The costs and benefits of the reduction of volatile organic compounds from paints", Generaldirektoratet för miljö, enheten för luftkvalitet och buller, 2.5.2002.

²⁵ De högre kostnaderna avser mer pessimistiska beräkningar. Det antas att priserna för alla kategorier av utomhusfärg för betong, puts och tegel liksom snickeri-, täck- och täcklasurfärg för trä och metall inomhus/utomhus skulle höjas på grund av en teknikövergång, som bland annat skulle leda till ett högre pris på råmaterial. I de mer optimistiska beräkningarna antas att de enda extra kostnaderna utgörs av forsknings- och utvecklingskostnader.

²⁶ De effekter som inte värderats i pengar är målares förbättrade hälsa (på grund av att de i mindre utsträckning exponeras för lösningsmedel) och positiva effekter på ekosystem (till följd av lägre ozonkoncentrationer).

6. FÖRKLARING AV FÖRSLAGETS BESTÄMMELSER

Förslagens syfte är att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar genom att fastställa maximivärden för VOC-halten i vissa kategorier av dekorativa färger och produkter för fordonsreparationslackering, som inte får överskridas om dessa produkter skall saluföras i EU. I enlighet med subsidiaritetsprincipen medges dock visst handlingsutrymme, till exempel genom att medlemsstaterna själva får besluta om utveckling och genomförande av mekanismer för övervakning av marknaden. Förslaget ser i huvuddrag ut som följer:

Artikel 1

I denna artikel fastställs förslagens syfte och räckvidd. Syftet med det föreslagna direktivet är att skydda folkhälsan och miljön från direkta och indirekta effekter av utsläpp av organiska lösningsmedel. Förslaget avser inte i första hand arbetarskydd, men man har beaktat de hälsorelaterade vinsterna av en minskning av det troposfäriska ozonet.

Artikel 2

I denna artikel görs de nödvändiga definitionerna. När det gäller definitionen av ”flyktiga organiska föreningar” har tre möjligheter övervägts. Det första alternativet bygger på att flyktiga organiska föreningar är ozonbildande ämnen, och skulle vara i överensstämmelse med definitionen i direktivet om nationella utsläppstak (2001/81/EC). Det andra alternativet är att mäta flyktighet på grundval av den fysikaliska egenskapen ångtryck, vilket görs i direktiv 1999/13/EG om begränsning av utsläpp av lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar. Det tredje alternativet bygger på en annan fysikalisk egenskap, nämligen kokpunkten. Med tanke på direktivets grundläggande bestämmelser, har kommissionen beslutat att välja en definition som grundas på kokpunkten, vilket ger en enkel och effektiv metod för att kontrollera överensstämmelsen.

I bilaga I definieras produktkategorierna.

Artikel 3

Genom artikel 3 åläggs medlemsstaterna att se till att de produktkategorier som omfattas av direktivet endast får saluföras om de uppfyller kraven i bilaga II.

Artikel 4

Det införs ett märkningskrav för att säkerställa att konsumenterna får lämplig information om en produkts miljöegenskaper vid inköpet. Med tanke på antalet detaljerade faktorer som måste beaktas både vad gäller märkningens utformning och applicering, skall denna uppgift enligt förslaget delegeras till den kommitté som upprättats enligt artikel 12 i direktivet.

Artiklarna 5, 6 och 7

Enligt dessa artiklar måste medlemsstaterna utveckla system för marknadsövervakning för att kunna göra en bedömning och kontroll av direktivets genomförande. Medlemsstaterna skall också sammanfatta resultaten från övervakningen vart tredje år. Om kommissionen så begär skall de lämna uppgifter årligen. För att underlätta rapporteringsarbetet kommer kommissionen via ett kommittéförfarande att utveckla ett gemensamt rapporteringsformat.

Artikel 8

Enligt denna artikel måste principen om fri rörlighet följas när det gäller produkter som omfattas av direktivet och som uppfyller dess krav.

Artikel 9

Denna artikel innehåller en bestämmelse om översyn för att man skall kunna besluta om den tillåtna VOC-halten för underkategorin snickeri-, täck- och täcklasyrfärg för trä och metall inomhus/utomhus (bilaga II.A) för 2010. I dagsläget gör tekniska och ekonomiska hänsynstaganden att det är svårt att göra en avvägning mellan fördelar och nackdelar för en fastställa en strängare gräns för 2010. Kommissionen kommer att göra denna översyn före slutet av 2006 så att den samma år kan lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet om det värde som skall tillämpas från och med 2010. Denna översyn kommer att bygga på en undersökning där man tar hänsyn till alla hållbarhetsaspekter: de ökande miljöfördelarna jämfört med gränsvärdet för 2007, men även ekonomiska konsekvenser, bland annat för små och medelstora företag, sysselsättningseffekter samt tekniska möjligheter.

Artikel 10

Detta är en standardartikel som innebär att medlemsstaterna är skyldiga att införa lämpliga påföljder om bestämmelserna inte efterlevs.

Artikel 11

Den föreskrivande kommitté som skall upprättas enligt artikel 12 kommer att bistå kommissionen när den fattar beslut om krav på att följa ISO- eller CEN-metoder, så snart det finns sådana för testning av VOC-halten i produkter som omfattas av direktivet.

Artikel 12

Enligt denna artikel skall det upprättas en föreskrivande kommitté som kommer att arbeta i enlighet med rådsbeslutet om delegering av befogenheter till kommissionen.²⁷ Kommittén kommer att ge kommissionens tekniskt bistånd och hjälpa till att fatta beslut om genomförandet av direktivet, till exempel när det gäller det gemensamma formatet för rapportering av data.

Artikel 13

Enligt denna artikel skall de bestämmelser i direktiv 1999/13/EG som avser utsläppsgränsvärden för fordonsreparationslackering upphävas och ersättas av de produktbaserade bestämmelserna i detta förslag. Det bör klargöras att detta förslag inte upphäver bestämmelserna om lösningsmedel som används för lackering av nya bilar. Således kommer endast första strecksatsen i avsnittet "fordonsreparationslackering" i bilaga I till direktiv 1999/13/EG att upphävas: "lackering av vägfordon, såsom de definieras i direktiv 70/156/EEG, eller en del av dessa, till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar eller". I bilaga IIA.I skall "fordonsreparationslackering" strykas från rad 6 i kolumnen "Verksamhet".

²⁷

Rådets beslut 1999/468 av den 28 juni 1999, EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

Artiklarna 14, 15 och 16

Dessa artiklar innehåller standardbestämmelser om ikraftträdande och införlivande i nationell lagstiftning.

Bilaga I

I denna bilaga definieras de kategorier och underkategorier av dekorativa färger och produkter för fordonsreparationslackering som omfattas av detta förslag.

Bilaga II

I denna bilaga anges de föreslagna gränsvärdena för VOC-halten.

När det gäller underkategorin A.d i bilaga II: *Snickeri-, täck- och täcklasurfärg för trä och metall inomhus/utomhus, lösningsmedelsburen* har det inte angivits något högsta gränsvärde för 2010. Se kommentaren till artikel 7.

7. BEDÖMNING AV NÄRINGS LIVSEFFEKTER: FÖRSLAGETS KONSEKVENSER FÖR FÖRETAG, SÄRSKILT SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

7.1. Förslaget:

- En begränsning av VOC-halten i vissa kategorier av produkter

Det behövs gemenskapslagstiftning på detta område för att bidra till skyddet av folkhälsan, framför allt genom att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar. På så vis kommer en mindre andel av befolkningen och växtligheten att utsättas för fotokemiska oxidanter. Det föreslås att bestämmelserna för att minska VOC-halten i dekorativ färg som omfattas av detta förslag skall införas i två steg för att de berörda sektorerna skall få tillräckligt med tid att anpassa sig utan att äventyra de långsiktiga miljöfördelarna. Den första fasen inleds den 1 januari 2007 och den andra fasen inleds den 1 januari 2010. När det gäller produkter för fordonsreparationslackering kommer det endast att anges värden för 2007.

7.2. Konsekvenser för företagen

- Vilka påverkas av förslaget?

Tillverkare av dekorativ färg och dess produktionskedja

Förslaget påverkar tillverkare av dekorativa färger och dessa produkters produktionskedja. Detta inbegriper färgindustrin, hartsindsutrin och industrin för lösningsmedel samt tillverkare av bindemedel och pigment.

Trots den konsolidering som sker i sektorn finns det minst 1 300 stora färgtillverkare och mer än 3 200 mindre företag om man räknar med sex kandidatländer²⁸. Omkring 120 000 personer är anställda inom branschen. De tio största färgtillverkarna svarar för nästan 50 % av den totala produktionen. Det största antalet små producenter finns i södra Europa.

²⁸

Tjeckien, Ungern, Polen, Slovenien, Slovakien och Turkiet.

Mer än 200 företag levererar råmaterial till den europeiska färgindustrin. Multinationella kemiföretag dominerar på marknaderna för bindemedel, pigment och lösningsmedel. På marknaden för alkydhartser finns det ett stort antal små producenter.

Fordonsreparationslackering

Förslaget påverkar också anläggningar för fordonsreparationslackering. Anläggningar med en tröskelförbrukning på mer än 500 kg per år omfattas redan av rådets direktiv 1999/13/EG. Efter det att det direktivet antogs har det dock konstaterats att denna sektor är bättre lämpad för produktbaserad reglering för att åstadkomma utsläppsminskningar än bestämmelser om utsläppsgränsvärden som kräver att reningsutrustning används. Samråd med berörda parter inom branschen visar att denna regleringsförändring (detta förslag kombinerat med upphävandet av de berörda bestämmelserna i direktiv 1999/13/EG) inte kommer att innebära de investeringar som gjorts för att uppfylla kraven i direktiv 1999/13/EG är onödiga, eftersom man i denna sektor redan konstaterat att produkter med en lägre VOC-halt är det bästa alternativet för att uppfylla kraven.

Detta förslag kan påverka ungefär 50 000 anläggningar i gemenskapen, av vilka många har färre än fem anställda. Förslaget kommer också att påverka produktmarknaden även om denna verkar vara väl förberedd för förslaget. Sju företag svarar för 90 % av marknaden, medan små och medelstora företag svarar för återstående 10 % av denna marknad.

- Vad måste företagen göra för att följa förslaget?

Kostnader för att uppfylla kraven

Produkter som säljs på Europeiska gemenskapens marknad får inte överskrida de maximala gränsvärden för VOC-halten som anges i förslaget. Detta kommer att medföra kostnader för investeringar i ny utrustning i vissa fall (t.ex. för färgtillverkare och -återförsäljare; de senare måste anpassa sin blandningsutrustning), forsknings- och utvecklingskostnader (t.ex. för hartsindustrin), eller så kommer man att tvingas använda alternativa produkter (t.ex. för fordonsreparationslackering). Dessa kostnader kommer att kunna fördelas på flera år eftersom tidsplanen sträcker sig fram till 2010.

Sett till den totala försäljningsvolymen kommer färgmarknaden inte att förändras, men det råder osäkerhet om huruvida det kommer att ske en omfördelning mellan egetarbete och arbete som utförs av yrkesmålare. Återförsäljarna kan komma att öka eller minska sin försäljning. Hur yrkesmålare påverkas kommer förmodligen att avgöras av möjligheterna att använda nya produkter.

Administrativ börda

Det krävs övervakning och rapportering för att genomförandet av förordningen skall fungera i framtiden. Medlemsstaterna kommer dock att ha viss handlingsfrihet att från början besluta hur detta skall ske. Kommissionen kommer att övervaka framstegen på detta område och lägga fram förslag om ett harmoniserat tillvägagångssätt om så är lämpligt.

- Vilka ekonomiska effekter är det sannolikt att förslaget får?

Sektorn för dekorativa färger

Generellt sett beräknas kostnaderna för utsläppsminskningar uppgå till 500 euro per ton. Sett till förbrukning väntas inte färgmarknaden förändras. Det väntas inte några större effekter på färgindustrin, även om det kommer att uppstå kostnader för forskning, ändrad formulering och investeringar i utrustning av rostfritt stål samt kostnader för utveckling av nya hartser. Färgen kommer förmodligen att bli 1–1,5 % dyrare för slutkonsumenterna. Inom branschen har man redan i stor utsträckning övergått från lösningsmedelsburna produkter till vattenburna produkter och detta förslag bygger på denna process.

Den minskade förbrukningen av lösningsmedel kommer att leda till att intäkterna för lösningsmedelsbranschen minskar med ungefär 65 miljoner euro. Denna effekt är dock relativt blygsam i förhållande till de berörda företagens ekonomiska styrka. De fasta kostnaderna måste dock fördelas över minskad produktionsvolym om det inte utvecklas ersättningsprodukter.

För yrkesmålare och detaljhandeln för färg skulle högre priser kunna leda till att försäljningen minskar. Det är dock inte troligt att detta kommer att inträffa eftersom beslutet om ett målningsarbete inte i någon större utsträckning påverkas av priset på färg (materialkostnaderna utgör endast 15–25 % av de totala kostnaderna). Vissa återförsäljare måste dock anpassa sin utrustning, och yrkesmålare kan komma att tvingas att anpassa arbetsmetoder och arbetstakt till nya produkter.

Det väntas inte några större effekter på sysselsättningen, eftersom den totala marknadsefterfrågan antas förbli oförändrad. Det kommer dock att ske intern omfördelning - en minskad efterfrågan på lösningsmedelsburna produkter kommer förmodligen att kompenseras av en större efterfrågan på vattenburna produkter.

Även om förslaget inte i någon större utsträckning bör påverka hela produktkedjan kan det få stora effekter på små och medelstora företag, framför allt de företag som är beroende endast av produktionen av lösningsmedelsburna produkter. Sett till verksamhetens småskalighet kommer det att röra sig om stora behov av att investera, omskola och göra anpassningar. Med tanke på de tidsramar som föreslagits bör företagen dock kunna anpassa sig, eftersom de extra kostnaderna bör kunna tas ut i detaljhandeln.

- Innehåller förslaget åtgärder där hänsyn tas till de små och medelstora företagens speciella situation?

De övergångsperioder som fastställs i förslaget innebär att företag med olika kapacitet i de berörda sektorerna kommer att kunna anpassa sig till de nya tekniska och ekonomiska kraven. Lösningsmedelsburen färg kommer fortfarande att tillåtas för ett stort antal tillämpningar, vilket innebär att förändringen kan ske mer successivt än vad som skulle vara fallet om vattenbaserad teknik betonades kraftigare.

Förslagets gränsvärden har inte fastställts med hänsyn till den senaste tekniska utvecklingen. Skälet till att man inte till ställer krav på den strängaste formuleringen på marknaden är att underlätta övergången för små och medelstora företag.

Dessutom fastställs i förslaget att man fram till 2010 skall göra en översyn av ett av gränsvärdena för VOC-halten, för vilket det i dagsläget är svårt att fastställa kostnader och intäkter. I denna översyn skall man särskilt ta hänsyn till små och medelstora företags förutsättningar.

Medlemsstaternas och berörda parter synpunkter

Då förslaget utarbetades genomfördes under nästan två år ett omfattande samråd med berörda parter inom branschen. I allmänhet stöder dessa parter ytterligare åtgärder för att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar, men vissa har uttryckt tvivel om huruvida samtliga värden som förslås gälla för den maximala halten av lösningsmedel i färg från och med 2010 kan följas på kommersiell nivå (CEPE²⁹, ERMA³⁰). Från branschens sida har man också ifrågasatt kostnads-/intäktsanalysen och menat att vissa faktorer inte beaktats i tillräcklig utsträckning och att vissa kostnader underskattats. Andra (ESIG³¹) har ifrågasatt om det är mest kostnadseffektivt att lagstifta om minskningar av VOC-utsläpp i just denna sektor. De menar att förslaget kanske lagts fram för tidigt och antytt att det skulle vara bättre att vänta tills CAFE-programmet utvecklats ytterligare.

Vissa branschorganisationer har tagit upp frågor om förslagets konsekvenser för små och medelstora företag. UNIEP³², UEAPME³³ och Union Chimica–Confapi³⁴ har nämnt svårigheter att uppfylla lagstiftningens krav på grund av begränsade resurser, bristen på FoU-kapacitet och det faktum att dessa frågor får stora konsekvenser då det rör sig om småskalig verksamhet.

Förslaget att anta produktbaserade bestämmelser inom sektorn för fordonsreparationslackering har fått positivt gensvar från berörda parter i branschen.

Medlemsstaterna stöder generellt sett förslaget även om Italien och Spanien uttryckt vissa betänkligheter när det gäller små och medelstora företag (Italien), och en ökad regleringsbörda (Spanien).

²⁹ European Confederation of paint, printing, ink and artist's colours manufacturers association.

³⁰ European Resin Manufacturers' Association.

³¹ European Solvent Industry Group.

³² Union Internationale des Entrepreneurs de Peinture.

³³ European association of craft, small and medium-sized enterprises.

³⁴ Unione nazionale piccola e media industria chimica, conciaria, materie plastiche, gomma, vetro, ceramica e prodotti affini.

Tabell 1: Beräkningar av VOC-utsläpp (2010) från olika sektorer (SNAP- indelning)
Källa: Beräknat på grundval av kommissionens oberoende undersökningar

VOC-utsläpp / EU-15 (%) Beräkningar för 2010	
Användning av lösningsmedel och andra produkter	26 %
Vägtransporter	22 %
Produktionsprocesser	14 %
Utvinning och distribution av fossila bränslen/geotermisk energi	12 %
Andra mobila källor och maskiner	12 %
Icke-industriella förbränningsanläggningar	8 %
Hantering och bortskaffande av avfall	3 %
Förbränning inom energi- och energiomvandlingsindustrin	2 %
Förbränning inom tillverkningsindustrin	1 %

Tabell 2: Beräknade VOC-utsläpp i medlemsstaterna 2010

	Kommissionens förslag	Dir. om nationella utsläppstak
Österrike	129	159
Belgien	102	139
Danmark	85	85
Finland	110	130
Frankrike	932	1 050
Tyskland	924	995
Grekland	173	261
Irland	55	55
Italien	962	1 159
Luxemburg	6	9
Nederländerna	156	185
Portugal	102	180
Spanien	662	662
Sverige	219	241
Förenade Kungariket	964	1 200
EU-15	5 581	6 510

Tabell 3. Beräknade minskningar till följd av förslaget för 2010
Källa: Kommissionens egna beräkningar

		Gränsvärden g/l		Beräknade minskningar
Produktunderkategori		Fas I(2007)	Fas II(2010)	Minskning i kton 2010
a) Matt vägg- och takfärg för inomhusbruk (glans<25@60°)	VB	55	30	85,5
	LB	350	30	34,6
b) Blank vägg- och takfärg för inomhusbruk (glans>25@60°)	VB	150	100	18,5
	LB	350	100	34,5
c) Färg för betong, puts och tegel utomhus	VB	60	40	27,8
	LB	450	430	4,3
d) Snickeri-, täck- och täcklasurfärg för trä och metall inomhus/utomhus	VB	130	130	3
	LB	250	250	35
e) Klarlack och lasyr för inomhus-/utomhusbruk	VB	140	100	2,9
	LB	500	400	17,1
f) Laserande tunnsiktssystem för inomhus- och utomhusbruk	VB	150	130	0,6
	LB	700	700	0,6
g) Grundfärg	VB	50	30	1,7
	LB	450	350	0
h) Bindande grundfärg	VB	50	30	1,2
	LB	750	750	0
i) Enkomponentsfärg	VB	140	140	0,3
	LB	600	500	1,2
j) Tvåkomponentsfärg för särskilda ändamål, såsom golv	VB	140	140	1,6
	LB	550	500	0
k) Flerfärgande färg	VB	150	100	0,6
	LB	400	100	3,8
l) Dekorativeffektsfärger	VB	300	200	1,3
	LB	500	200	3,8
Delsumma	VB			145
	LB			135
Totalt				280

Tabell 4: Kostnader och intäkter av det föreslagna direktivet i medlemsstaterna 2010
**Källa: "The costs and benefits of the reduction of volatile organic compounds from
paints", Generaldirektoratet för miljö, enheten för luftkvalitet och buller, den
2 maj 2002**

	Totala intäkter (€m)	Kostnader (€m)		Intäkter-kostnader (€m)		Intäkter/kostnader (€m)	
		Optimistisk beräkning	Pessimistisk beräkning	Opti- mistisk beräkning	Pessimistisk beräkning	Opti- mistisk beräkning	Pessi- mistisk beräkning
Österrike	7,3	1,6	2,6	5,7	4,7	4,5	2,8
Belgien	21,6	2,2	3,6	19,3	18	9,6	6,1
Danmark	34,3	1,5	2,4	32,8	31,9	23,1	14,5
Finland	1,4	0,9	1,5	0,5	0	1,6	1
Frankrike	99,2	36,8	43,8	62,4	55,4	2,7	2,3
Tyskland	174	19,4	30,8	154,6	143,2	9	5,7
Grekland	8,7	2,9	4,7	5,8	4,1	3	1,9
Irland	5,1	1,2	2	3,9	3,2	4,2	2,6
Italien	79,5	8,9	14,1	70,7	65,5	9	5,7
Luxemburg	0,8	0,1	0,1	0,7	0,7	9,3	5,9
Nederländerna	34,9	4,5	7,2	30,4	27,7	7,7	4,8
Portugal	14,2	3	4,7	11,3	9,5	4,8	3
Spanien	39,7	14,1	22,4	25,7	17,4	2,8	1,8
Sverige	3,8	1,7	2,8	2,1	1	2,2	1,4
Förenade kungariket	57,1	9,4	14,9	47,7	42,2	6,1	3,8
Totalt	581,8	108,3	157,2	473,5	424,6	5,4	3,7

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i dekorativa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag³⁵,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande³⁶,

i enlighet med det förfarande som anges i artikel 251 i fördraget³⁷, och

av följande skäl:

- (1) Gemenskapen och dess medlemsstater är parter till Göteborgsprotokollet av den 1 december 1999 till FN-ECE:s konvention om långväga gränsöverskridande luftföroreningar, vilket syftar till att bekämpa förurning, övergödning och marknära ozon. I Göteborgsprotokollet fastställs utsläppstak för flyktiga organiska föreningar samt gränsvärden för utsläpp av flyktiga organiska föreningar från punktkällor.
- (2) Flyktiga organiska föreningar sprids i atmosfären över långa sträckor och utgör en av de viktigaste källorna till gränsöverskridande luftföroreningar. När det gäller ozon i luften är flyktiga organiska föreningar "ozonbildande ämnen" i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/3/EG av den 12 februari 2002 om ozon i luften³⁸. Enligt det direktivet skall kommissionen överväga om ytterligare åtgärder bör vidtas på gemenskapsnivå för att minska utsläppen av ozonbildande ämnen.
- (3) Målen för den föreslagna åtgärden, dvs. att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar, kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna, eftersom utsläppen av flyktiga organiska föreningar i en medlemsstat påverkar luftkvaliteten i andra medlemsstater. På grund av åtgärdens omfattning och verkningar kan målen bättre uppnås på gemenskapsnivå, och gemenskapen får vidta åtgärder i enlighet med

³⁵ EGT C , , s. .

³⁶ EGT C , , s. .

³⁷ Europaparlamentets yttrande av den ... (EGT ...) , rådets gemensamma ståndpunkt av den ... (EGT ...).

³⁸ EGT L 67, 9.3.2002, s. 14.

subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen som anges i denna artikel omfattar inte detta direktiv åtgärder som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (4) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/81/EG av den 23 oktober 2001 om nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar³⁹ fastställs bestämmelser om nationella tak för utsläpp av vissa föroreningar, bland annat flyktiga organiska föreningar, vilka skall följas senast 2010 som ett led i gemenskapens integrerade strategi för att bekämpa förurning och marknära ozon. I direktivet finns dock inte några gränsvärden för utsläpp av sådana föroreningar från specifika källor.
- (5) På grund av organiska lösningsmedels särskilda egenskaper, ger användningen av sådana ämnen i vissa produkter upphov till utsläpp av organiska föreningar till luften, vilket lokalt och över gränser bidrar till att fotokemiska oxidanter bildas i troposfärens gränsskikt, och vilket under vissa exponeringsförhållanden har skadliga effekter på människors hälsa.
- (6) Utsläppen av flyktiga organiska föreningar bör därför förebyggas eller reduceras, framför allt eftersom potentiellt mindre skadliga ersättningsämnen finns eller snart kommer att finnas tillgängliga.
- (7) Användningen av de organiska lösningsmedel och utsläppen av de flyktiga organiska föreningar bör minskas i den utsträckning som är tekniskt och ekonomiskt möjlig.
- (8) För en hög miljöskyddsnivå krävs att det fastställs gränsvärden för halten av flyktiga organiska föreningar som används i vissa kategorier av produkter, och att dessa gränsvärden iakttas.
- (9) När det gäller underkategorin d i bilaga II.A ”Snickeri-, täck- och täcklasurfärg för trä och metall inomhus/utomhus” är det ännu inte möjligt att göra en avvägning mellan tekniska möjligheter och ekonomiska konsekvenser. Det är nödvändigt att genomföra en ytterligare undersökning för att avgöra hur effektivt det är tekniskt och ekonomiskt att fastställa ett förbättrat gränsvärde för 2010 i förhållande till det värde som fastställts för 2007.
- (10) Dessa gränsvärden måste övervakas för att det skall kunna avgöras om de masskoncentrationer av flyktiga organiska föreningar som konstaterats i de olika produktkategorierna som omfattas av detta direktiv ligger inom de fastställda gränserna.
- (11) Rådets direktiv 1999/13/EG av den 11 mars 1999 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar⁴⁰ bör därför ändras i enlighet med detta.
- (12) Nationella lagar och bestämmelser på detta område måste harmoniseras för att garantera att den fria rörligheten för varor som omfattas av detta direktiv inte begränsas.

³⁹ EGT L 309, 27.11.2001, s. 22.

⁴⁰ EGT L 85, 29.3.1999, s. 1.

- (13) Medlemsstaterna bör fastställa bestämmelser om påföljder för överträdelser av bestämmelserna i detta direktiv och se till att dessa verkställs. Dessa påföljder måste vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.
- (14) Detta direktiv påverkar inte åtgärder som vidtas på gemenskapsnivå eller nationell nivå för att skydda arbetstagares hälsa och deras arbetsmiljö.
- (15) De åtgärder som krävs för genomförandet av detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁴¹.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och räckvidd

1. Detta direktiv syftar till att förebygga eller minska de direkta och indirekta effekterna av utsläpp av flyktiga organiska föreningar till miljön, förorsakade av användningen av organiska lösningsmedel i dekorativa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering, liksom de potentiella riskerna för människors hälsa, genom att begränsa produkternas maximala halt av flyktiga organiska föreningar.
2. I den utsträckning det är nödvändigt för att uppnå målen i punkt 1 skall detta direktiv harmonisera de tekniska specifikationerna för dekorativa färger och produkter för fordonsreparationslackering.
3. Detta direktiv är tillämpligt på de produkter som anges i bilaga I.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *behörig myndighet*: den eller de myndigheter eller organ som enligt medlemsstaternas lagstiftning ansvarar för att fullgöra de skyldigheter som följer av detta direktiv.
2. *gränsvärde för halt av flyktiga organiska föreningar*: massan flyktiga organiska föreningar, uttryckt i vissa specifika parametrar såsom koncentrationen i g/l, vilken produktens formulering inte får överskrida.
3. *ämnen*: kemiska grundämnena och deras föreningar, i naturligt tillstånd eller industriframställda, oavsett om de föreligger i fast eller flytande form eller i gasform.
4. *organisk förening*: förening som innehåller åtminstone kol och ett eller flera av grundämnena väte, halogener, syre, svavel, fosfor, kisel eller kväve, med undantag av koloxider och oorganiska karbonater och bikarbonater.

⁴¹ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

5. *flyktig organisk förening (VOC)*: organisk förening vars kokpunkt är 250°C eller lägre mätt vid ett standardtryck av 101.3 kPa.
6. *organiskt lösningsmedel*: flyktig organisk förening som, utan att genomgå någon kemisk förändring, används ensam eller tillsammans med andra agenser för att lösa upp råvaror, produkter eller avfallsprodukter, eller som rengöringsmedel för att lösa upp föroreningar, som dispergeringsmedel, eller för reglering av viskositeten eller ytspänningen, eller som mjukningsmedel eller konserveringsmedel.
7. *beläggning*: beredning i form av färg, lack eller lasyr, inklusive alla organiska lösningsmedel eller beredningar som innehåller organiska lösningsmedel för att kunna anbringas, som används för att uppnå en dekorativ, skyddande eller annan funktionell effekt på en yta.
8. *vattenburen beläggning*: färg, lack eller lasyr vars viskositet regleras genom användning av vatten.
9. *lösningsmedelsburen beläggning*: färg, lack eller lasyr vars viskositet regleras genom användning av organiska lösningsmedel.

Artikel 3

Krav

Medlemsstaterna skall se till att endast de produkter i bilaga I som har en halt av flyktiga organiska föreningar som inte överskrider de värden som anges i bilaga II får släppas ut på marknaden inom deras territorium efter de datum som fastställs i den bilagan.

Artikel 4

Märkning

Medlemsstaterna skall se till att de produkter som anges i bilaga I är märkta när de släpps ut på marknaden. Vilka uppgifter som märkningen skall innehålla skall fastställas i enlighet med det förfarande som anges i artikel 12.

Artikel 5

Behörig myndighet

1. Medlemsstaterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att kraven i artiklarna 3 och 4 samt bilaga II uppfylls.
2. Med avseende på punkt 1 skall medlemsstaterna utse en behörighet myndighet som skall ansvara för att fullgöra de skyldigheter som fastställs i direktivet, och de skall informera kommissionen om detta senast ett år efter det datum som avses i artikel 15.

Artikel 6

Övervakning

Medlemsstaterna skall upprätta ett program för övervakning av halten av flyktiga organiska föreningar i de produkter som anges i bilaga I.

Medlemsstaterna skall tillämpa nationella metoder för att fastställa halten av flyktiga organiska föreningar om det inte finns tillämpliga CEN- eller ISO-metoder att tillgå.

Artikel 7

Rapport

Vart tredje år, senast den 30 juni året efter den aktuella treårsperioden, och första gången den [30 juni 200...] skall medlemsstaterna lämna rapporter om resultaten från övervakningsprogrammet för att visa att direktivet följs. Om kommissionen så begär skall det lämnas in uppgifter årligen. I enlighet med förfarandet i artikel 12 skall kommissionen utarbeta ett gemensamt format för inlämning av övervakningsdata.

Artikel 8

Fri rörlighet

Medlemsstaterna får inte förbjuda, begränsa eller förhindra att produkter som uppfyller detta direktivs krav släpps ut på marknaden.

Artikel 9

Översyn

Senast den 31 december 2006 skall kommissionen se över de tekniska och ekonomiska möjligheterna att från och med 2010 tillämpa ett gränsvärde för lösningsmedelsburna produkter i underkategori d i bilaga II.A, och lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet om det värde som skall gälla från och med 2010.

Artikel 10

Påföljder

Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om de påföljder som skall gälla vid överträdelser av de nationella bestämmelser som har antagits enligt detta direktiv och skall vidta alla erforderliga åtgärder för att se till att de verkställs. Påföljderna skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast det datum som anges i artikel 15, och skall även utan dröjsmål anmäla eventuella ändringar som påverkar dessa bestämmelser.

Artikel 11

Anpassning till den tekniska utvecklingen

Eventuella ändringar som är nödvändiga för att anpassa direktivet till den tekniska utvecklingen vad gäller de mätmetoder som tillämpas för att fastställa produkters halt av flyktiga organiska föreningar skall antas av kommissionen i enlighet med det föreskrivande förfarandet i artikel 12.2 i detta direktiv.

Artikel 12

Kommittéförfarande

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som upprättats genom artikel 13 i rådets direktiv 1999/13/EG, nedan kallad kommittén.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av beslutets artikel 8.

Den period som anges i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall anta sin arbetsordning.

Artikel 13

Ändring av direktiv 1999/13/EG

Direktiv 1999/13/EG ändras på följande sätt:

1. I avsnittet "fordonsreparationslackering" i bilaga I skall första strecksatsen utgå.
2. I första kolumnen på rad 6 i bilaga II.A skall "och fordonsreparationslackering" utgå.

Artikel 14

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den [...] och skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv, tillsammans med en tabell som visar hur direktivets bestämmelser överensstämmer med de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 15

Direktivets ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 16

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I

RÄCKVIDD

I.1.- Med **dekorativa färger och lacker** avses produkter som anges i nedanstående underkategorier. Det är beläggningar som i dekorativt, funktionellt och skyddande syfte appliceras på byggnader, dessas utsmyckningar och fasta inventarier samt tillhörande strukturer. Produkter som används för att täcka underlag vid den ursprungliga tillverkningsplatsen är undantagna.

I.1.1.- Underkategorier:

- **a) matt vägg- och takfärg för inomhusbruk:** färg avsedd att appliceras på väggar och tak inomhus vilken har en glans <25@60°.
- **b) blank vägg- och takfärg för inomhusbruk:** färg avsedd att appliceras på väggar och tak inomhus vilken har en glans >25@60°.
- **c) färg för betong, tegel och puts utomhus:** färg avsedd att appliceras på murverk, tegel eller puts utomhus.
- **d) snickeri-, täck- och täcklasurfärg för trä och metall inomhus/utomhus:** färg avsedd att appliceras på utsmyckningar och beklädnad som ger ett täckande skikt. Denna färg är avsedd antingen för trä- eller metallunderlag. Underkategorin inbegriper *täcklasyr*. Med *täcklasyr* avses beläggning som ger ett täckande skikt för dekoration och skydd av trä mot väderpåverkan, enligt definitionen i EN 927-1 i den halvstabila kategorin.
- **e) klarlack och lasyr för inomhus-/utomhusbruk:** beläggning avsedd att appliceras på utsmyckningar som ger ett transparent eller halvtransparent skikt för dekoration och skydd av trä, metall och plast.
- **f) laserande tunnskiktssystem:** lasyr som i enlighet med EN 927-1:1996 har en genomsnittlig tjocklek på mindre än 5µm vid tester enligt metod 5A i ISO 2808:1997.
- **g) grundfärg:** färg med blockerande egenskaper avsedd att användas på trä eller väggar och tak.
- **h) bindande grundfärg:** färg avsedd att stabilisera lösa underlagspartiklar eller som är vattenavvisande och/eller avsedd att skydda trä mot blånad.
- **i) enkomponentsfärg:** färg baserad på ett skiktbildande material. Den är avsedd för applikationer som kräver särskild prestanda, såsom primer och topplack för plast, primer för järn, primer för reaktiv metall, till exempel zink och aluminium, rostskyddsfärg, golvfärg för bland annat trä och cement, graffitiskydd, flamskydd och färg som uppfyller hygienkrav inom livsmedelsindustrin och hälsovården.

- **j) tvåkomponentsfärg:** färg med samma användningsområde som enkomponentsfärg till vilken ytterligare en komponent (t.ex. tertiära aminer) tillsätts före appliceringen.
- **k) flerfärgande färg:** färg avsedd att ge en tvåtons- eller flerfärgseffekt direkt vid den första appliceringen.
- **l) dekorativeffektsfärg:** färg avsedd att åstadkomma särskilda estetiska effekter på särskilt förbehandlade och förmålade underlag eller grundmålning och som sedan behandlas med olika verktyg under torktiden.

I.2.- Produkter för fordonsreparationslackering: produkter som används för lackering av ett vägfordon eller del av fordon, som ett led i en reparation eller för lackering av ett fordon med reparationslackeringsmaterial, när detta utförs separat från den ursprungliga tillverkningsprocessen.

I.2.1.- Underkategorier:

- **a) förbehandling och rengöring:** produkter avsedda att appliceras, antingen mekaniskt eller kemiskt, för att avlägsna gamla lacker och rost eller för att möjliggöra ny lackering.
 - **tvättförtunning:** rengöringsprodukt som är avsedd att användas med sprutpistol eller annan utrustning. Det inbegriper färgborttagare, avfettningsmedel (bland annat antistatmedel för plastdetaljer) och silikonborttagare.
 - **förtvätt:** rengöringsprodukt avsedd för att avlägsna ytföroreningar under förbehandlingen före applicering av lackeringsmaterial.
- **b) fyller och sprutspackel/spackel:** trögflytande förening som är avsedd att sprejas eller appliceras med kniv, för att fylla djupa ytskador innan färgsystemet appliceras.
- **c) primer:** lack avsedd att appliceras på ren metall eller befintliga lacker för att ge korrosionsskydd före appliceringen av en mellanlack.
 - **surfacer:** lack avsedd att appliceras före appliceringen av topplack för att ge korrosionsmotstånd, säkra topplackens vidhäftning och för att främja en enhetlig ytlackering genom att fylla igen mindre ytdefekter.
 - **metallprimer:** lack avsedd att appliceras som primer, såsom vidhäftningsförmedlare, karosstätning, surfacer, underton, plastprimer, vått-vått, non-sanding fyller och sprejfyller.
 - **washprimer:** lack som innehåller minst 0,5 viktprocent fosforsyra och som är avsedd att appliceras direkt på rena metallytor för att ge korrosionsmotstånd och vidhäftning. Det inbegriper lack som används som svetsbar primer, liksom syralösning (för galvanisering och försinkning).

- **d) topplack:** pigmenterad lack som är avsedd antingen att appliceras i ett eller flera skikt för att ge glans och hållbarhet. Det omfattar alla berörda produkter såsom baslack och klarlack.
- **baslack:** pigmenterad lack avsedd att ge färg eller annan optisk effekt, men inte lackeringssystemets glans eller ytmotstånd.
- **klarlack:** transparent lack som är avsedd att ge lackeringssystemet glans och motståndsegenskaper.
- **e) speciallack:** lack avsedd att appliceras som topplack som kräver särskilda egenskaper såsom metall- eller pärleffekt genom ett enda skikt, speciell högkvalitativ solid lack och klarlack, (t.ex. repskydd och fluorerad klarlack), reflekterande baslack, strukturlack, (t.ex. hammarlack), halkskydd, underredsmassa, stenskottsskydd och lack för bilinredning.

BILAGA II

A. GRÄNSVÄRDEN FÖR VOC I DEKORATIVA FÄRGER OCH LACKER

	Produktunderkategori	Typ	Fas I (g/l*) (fr.o.m. 1.1.2007)	Fas II (g/l*) (fr.o.m. 1.1.2010)
<i>a</i>	<i>Matt vägg- och takfärg för inomhusbruk (glans<25@60°)</i>	VB LB	75 400	30 30
<i>b</i>	<i>Blank vägg- och takfärg för inomhusbruk (glans>25@60°)</i>	VB LB	150 400	100 100
<i>c</i>	<i>Färg för betong, tegel och puts utomhus</i>	VB LB	75 450	40 430
<i>d</i>	<i>Snickeri, täck- och täcklasurfärg för trä och metall inomhus/utomhus</i>	VB LB	150 300	130 -
<i>e</i>	<i>Klarlack och lasyr för inomhus-/utomhusbruk, bland annat täcklasyr</i>	VB LB	150 500	100 400
<i>f</i>	<i>Laserande tunnsiktssystem för inomhus- och utomhusbruk</i>	VB LB	150 700	130 700
<i>g</i>	<i>Grundfärg</i>	VB LB	50 450	30 350
<i>h</i>	<i>Bindande grundfärg</i>	VB LB	50 750	30 750
<i>i</i>	<i>Enkomponentsfärg</i>	VB LB	140 600	140 500
<i>j</i>	<i>Tvåkomponentsfärg för särskilda ändamål, till exempel golv</i>	VB LB	140 550	140 500
<i>k</i>	<i>Flerfärgande färg</i>	VB LB	150 400	100 100
<i>l</i>	<i>Dekorativeffektsfärg</i>	VB LB	300 500	200 200

*g/l färdig att användas

B. GRÄNSVÄRDEN FÖR VOC I PRODUKTER FÖR FORDONSREPARATIONSLACKERING

	Produktunderkategori	Lack	VOC g/l* (1.1.2007)
<i>a</i>	<i>Förbehandling och rengöring</i>	Tvättförtunning Förtvätt	850 200
<i>b</i>	<i>Sprutspackel/spackel</i>	Alla typer	250
<i>c</i>	<i>Primer/karosstätning/surfacers/ / fyller</i>	Metallprimer Washprimer	540 780
<i>d</i>	<i>Topplack</i>	Alla typer	420
<i>e</i>	<i>Speciallack</i>	Alla typer	840

*g/l lack färdig att användas; lackens vattenhalt ej medräknad